Posthistorie: Innledning og formål

Disse retningslinjene er gitt av FIPs kommisjon for posthistorie for å gi praktiske råd om hvordan man skal anvende GREV (1.1-1.4) og SREV for posthistoriske eksponater (godkjent av FIPs 78. kongress i Macao 2026).

Dersom det skulle oppstå tvil om hvilke regler som har forrang av GREV, SREV for posthistorie og disse retningslinjer, har GREV den høyeste forrang, deretter SREV for posthistorie, mens disse retningslinjene rangerer etter alle beslutninger tatt av FIPs kongress.

Retningslinjene har blitt utviklet for å hjelpe utstillerne med forberedelser og dommerne med bedømmelsen av posthistoriske eksponater. De gir veiledning og praktiske råd om:

1. Definisjonen og særtrekk ved posthistoriske eksponater og de tre typene av posthistoriske eksponater
2. Prinsippene for oppbygging av posthistoriske eksponater
3. Kriteriene for å bedømme posthistoriske eksponater og deres bruk
4. Avsluttende bestemmelser

1. Definisjonen og særtrekk ved posthistoriske eksponater og de tre typene av posthistoriske eksponater

1.1 Et posthistorisk eksponat består av brukte konvolutter og brev, brukt helpost, brukte frimerker og andre postale dokumenter som er utvalgt, beskrevet og ordnet i henhold til en balansert plan med sikte på å utvikle et aspekt av posthistorien. Slike eksponater legger generelt vekt på portosatser, ruter, postale bestemmelser, stempler og postale påskrifter, bruk, og andre postale aspekter, tjenester, funksjoner og aktiviteter knyttet til historien om utviklingen av postale tjenester.

1.2 Posthistoriske eksponater Type 2A og 2B viser gjennom analyse av de filatelistiske objekter i slike eksponater, utviklingen eller arbeidsformen for en eller flere postale tjenester. Eksponatet skal og vise hvordan postale takster, regler og reglementer ble anvendt i praksis, samt vise gjennom studium og klassifikasjon av det filatelistiske materialet, og/eller de postale stempler og påskrifter, hvordan disse forholder seg til eksponatets emne. Eksponater med historiske, sosiale og spesialstudier (Type 2C, se nedenfor) viser postverkets samspill med samfunnet, begivenheter, næringsliv eller et områdes historiske geografi, samt den innvirkning postverket har på menneskeheten og menneskeheten har på postverket.

1.3 I posthistoriske eksponater er det mulig å vise utviklingen av postforbindelsen mellom to eller flere områder, nasjoner eller kontinenter, samt å vise utviklingen av postale tjenester i ett land, ett distrikt eller én enkel geografisk lokalitet. Alternativt kan man vise utviklingen av én spesiell postal tjeneste, enten gjeldende for hele verden, i ett land eller en gruppe land eller mer lokalt.

1.4 Eksponatene kan ordnes kronologisk, geografisk (f.eks. lokalt, nasjonalt, distriktsvis), etter transportmetoden eller typen av postal tjeneste, etter portosatser, etter stempler eller påskrifter, eller på enhver annen måte som utstilleren finner hensiktsmessig. For å oppnå høye poeng for behandling bør strukturen være logisk og konsistent gjennom hele eksponatet. Posthistoriske eksponater bør fortrinnsvis ha en tydelig "rød tråd"; det vil si at de bør fortelle en helhetlig og logisk oppbygd historie med utgangspunkt i et posthistorisk emne. I noen tilfeller der det er fornuftig, kan understrukturen variere mellom kapitlene.

1.5 De mest effektive posthistoriske eksponatene unngår duplisering av tilsvarende objekter, store kronologiske hull der det er mulig, og unngår å ta med objekter som ikke er direkte relevante for emnet som vises. Med sjeldne unntak er essays og prøvetrykk, ubrukte frimerker og ubrukt helpost irrelevante. Hvis de vises, må det begrunnes hvorfor de er tatt med.

1.6 Posthistoriske eksponater kan utvikles for enhver tidsperiode i postens historie fra tidlige posttjenester til postmekanisering i nyere tid, da viktig postal utvikling har skjedd og bør verdsettes uansett tidsperiode.

1.7 Tre typer posthistoriske eksponater er anerkjent.

1.7.1 <u>Type 2A – posthistoriske eksponater som omhandler postale tjenester og systemer</u>

Eksempler på posthistoriske eksponater i Type 2A inkluderer (men er ikke begrenset til):

A. Utviklingen eller driften av en eller flere postale tjenester og system innen et land, område eller region, eller mellom land og kontinenter
B. Den praktiske utførelsen av postale lover, regler og forskrifter og/eller spesifikke postale tjenester
C. Posttjenester før innføring av frimerker
D. Portosatser
E. Ruter for postbefordring
F. Militær post, feltpost, beleiringspost, krigsfangepost, sivil og militær interneringspost
G. Skipspost, jernbanepost, og/eller post på innsjøer, elver og kanaler
H. Alle former for reisende postkontorer
I. Katastrofepost
J. Desinfisert post
K. Sensurpost
L. Portobelagte forsendelser
M. Postautomasjon
N. Postagenter og speditører
O. Tjenestepost, portofri post

Et eksponat innen et av disse emnene inneholder ofte postale stempler eller påskrifter knyttet til emnet. En studie strukturert og behandlet primært i henhold til disse stemplene og påskriftene anses vanligvis som et Type 2B-eksponat (se nedenfor).

1.7.2 Type 2B – stempeleksponater (markofili) som omhandler postale stempler og påskrifter

Stempeleksponater omhandler og viser primært klassifiseringer og/eller studier av poststempler knyttet til offisiell, lokal eller privat post på brev, frimerker og andre postsaker.

Et slikt eksponat kan dekke enhver periode med posthistorie fra før frimerker ble tatt i bruk og til i dag. Det inkluderer alle typer kanselleringer og annulleringer, inkludert håndskrevne påskrifter, påført av offisielle og private posttjenester. Studiet kan dekke funksjon, bruksperiode, brukssted, farge, tilstand eller andre endringer over tid, eller andre aspekter av postale stempler og påtegnelser. Emnene kan omfatte kontorstempler eller tjenester som rekommandasjon, maritime eller reisende postkontor, desinfeksjon og dirigerings- og opplysningsstempler.

Stempeleksponater kan omfatte studier av reparerte og omgraverte datostempler og måter å vise distanseporto, slik forskjellige postverk har brukt dem. En studie av de forskjellige typene stempler og påtrykk for postautomasjon som brukes ville være et stempeleksponat (Type 2B), mens innføringen av postautomatisering av en postadministrasjon typisk er posthistorie (Type 2A).

En god måte å vise kunnskaper og personlig forskning på poststempler kan være å vise tidligste og seneste brukstid, eller identifikasjon av brukssted der dette ikke uten videre kommer fram av stempelet eller stempeltypen (f.eks. påvise hvor et stumt stempel eller et nummerstempel har vært brukt).

Avstemplinger og andre påskrifter bør være så klare som mulig og teksten bør være godt leselig. Der stempeleksponater baseres på poststempler bør stemplene være så komplette som mulig, og fortrinnsvis på forsendelser. Vanligvis bør man unngå fragmenter av stempler; likedan bør ikke samme stempel vises flere ganger, unntatt der man kan vise brukstiden med tidlige og sene avstemplinger.

Alle forsøk på å forbedre avstemplinger etter at de er foretatt av de postale myndigheter vil bli behandlet som forfalsket materiale.

Hvis stemplete frimerker inngår i et stempeleksponat, vil bedømmelsen primært baseres på klassifisering, studie, kvalitet og sjeldenhet av stemplene og andre postale antegnelser og annulleringer på frimerkene. Duplisering av samme stempel på samme eller forskjellige frimerker bidrar generelt ikke til utviklingen av emnet som behandles i et stempeleksponat.

1.7.3 Type 2C – Eksponater med historiske, sosiale og spesialstudier – relaterer seg til posthistoriske studier i vid forstand

Eksponater med historiske, sosiale og spesialstudier undersøker samhandlingen mellom det postale systemet og historien, samfunnet, hendelsene, handelen eller den historiske geografien til et område; og effekten postsystemet har hatt på menneskeheten, og menneskeheten på postsystemet.

Eksempler på posthistorie Type 2C-emner inkluderer (men er ikke begrenset til):

1. Telegramtjenester
2. Gratulasjonskort (inkludert Valentines)
3. Illustrerte, billedlige, kommersielle konvolutter brukt i postsystemet
4. Studier av effekten av et postverk på handel, samfunn og industri og tilpasning ved handel og industri av materialer til bruk i postsystemet
5. Historiske studier
6. Studier knyttet til en hendelse eller historisk landemerke

Posthistorie Type 2C-emner inkluderer vanligvis materiale utviklet av næringsliv og samfunn for bruk i postsystemet og kan inkludere ikke-filatelistisk materiale der det er relevant for emnet for eksponatet.

Bruk av slikt ikke-filatelistisk materiale oppmuntres i Type 2C hvis det er direkte relevant for emnet for eksponatet og hvis det gagner behandlingen. Det ikke-filatelistiske materialet bør imidlertid ikke overvelde det filatelistiske materialet.

Alle posthistoriske eksponater skal kunne monteres i standard utstillingsrammer.

1.7.4 Et posthistorisk eksponat kan inneholde kart, trykk, forordninger, illustrasjoner (f.eks. på bildesiden av et postkort) og lignende tilhørende materiale. Slike elementer bør brukes med måte og må ha en direkte og vesentlig tilknytning til det valgte emnet og til posttjenestene som beskrives i eksponatet.

2. Prinsippene for oppbygging av posthistoriske eksponater

2.1 Oppbygging av eksponatet

Et posthistorisk eksponat bør omfatte en logisk og sammenhengende sammensetning av materiale (som definert i 1.1-1.7.4) for å illustrere ett eller flere aspekter ved posthistorien.

I et posthistorisk eksponat forteller utstilleren en historie med eksponatet (jf. SREV 3.6). Normalt er det en historie om utviklingen av ett eller flere aspekter ved driften av posttjenester (for detaljer og unntak, se under 1.7.1-1.7.3 ovenfor). Et posthistorisk eksponat har en klart definert begynnelse og slutt. Begynnelsen og slutten (omfang) bør

være logisk knyttet til det posthistoriske emnet som behandles. Posthistoriske eksponater der omfanget og/eller strukturen først og fremst er definert av tradisjonelle filateliaspekter som ett eller flere frimerke- eller helpostutgaver vil neppe oppnå høyest poengsum. Eksponatene bør heller være strukturert etter portosatser, ruter, forskrifter, type post, kronologisk, geografisk (f.eks. etter lokale/nasjonale distrikter), etter transportmåte/tjeneste, eller etter en hvilken som helst annen posthistorierelatert måte som utstilleren finner det passende å benytte. Det valgte emnet må være passende i omfang for både den opprinnelige og den potensielle størrelsen på eksponatet.

2.2 Eksponater for smale områder

Eksponater for et smalt område av posthistorie innenfor kategoriene nevnt i 1.7.1-1.7.3 med et veldig begrenset emne som passer inn i én, to eller tre rammer. Hvis et emne kan vises i mer enn tre rammer, eller hvis duplisering av materiale er nødvendig for å fylle én ramme, er det ikke egnet som eksponat for smalt område. Alle aspekter ved det valgte emnet skal behandles fullstendig i 1-3 rammer.

Et utvalg av objekter fra et fler-rammes eksponat kan være egnet bare hvis utvalget fullstendig kan behandle en naturlig del av eksponatet innenfor én ramme. I slike tilfeller vil eksponatet trenge en smalere tittel og i de fleste tilfeller en modifisert plan og behandling. Et eksponat som bare viser de beste objektene ("selektiv utvelgelse" eller "håndplukking") fra et fler-rammes eksponat er ikke hensiktsmessig som et eksponat for smale områder, fordi alle aspekter av det komplette emnet ikke vil bli behandlet riktig i så få rammer.

2.3 Innledningsarket (eller tittelarket)

Alle posthistoriske eksponater må inneholde et innledningsark. Dette innledningsarket bør inneholde alle disse punktene:

- Tittelen på eksponatet
- En beskrivelse av formålet med eksponatet (hva som er inkludert i eksponatet og hva som er utelatt)
- En beskrivelse av omfanget av eksponatet (begynnelsen og slutten og hvorfor disse grensene ble valgt)
- En plan over eksponatets struktur i form av kapitler eller seksjoner osv. En liste over eksponatets innhold "ramme for ramme" eller "ark for ark" viser ikke utstillerens intensjoner på den beste måten

Hvis plassen tillater det, kan innledningsarket også inneholde:

- En liste over personlig forskning utført av utstilleren innen emnet (med referanser til artikler eller litteratur)
- En liste over de viktigste - og helst rimelig tilgjengelige – litteraturreferansene
- Kort, presis og relevant generell posthistorisk informasjon om emnet

- Hvis utstilleren bestemmer/velger å bruke et hierarki av tekst- og/eller avsnittsstiler for å indikere ulike nivåer av informasjon som presenteres, bør denne strukturen forklares på innledningsarket
- Alt annet som utstilleren måtte føle ville hjelpe dommerne med å forberede seg på å bedømme eksponatet.

3. Kriteriene for bedømmelse av posthistoriske eksponater og deres anvendelse

Ved bedømmelsen av et posthistorisk eksponat vil juryen bruke følgende generelle kriterier (ref. GREV, artikkel 4.2):

A.	Behandling - ref. GREV, artikkel 4.5:	20 poeng
B.	Filatelistisk betydning - ref. GREV, artikkel 4.6:	10 poeng
C.	Filatelistiske og andre relevante kunnskaper, personlige studier og forskning - ref. GREV, artikkel 4.7:	35 poeng
D.	Tilstand - ref. GREV, artikkel 4.8:	10 poeng
E.	Sjeldenhet - ref. GREV, artikkel 4.8:	20 poeng
F.	Presentasjon - ref. GREV, artikkel 4.9:	5 poeng
	Totalt:	100 poeng.

Utstillere bør være klar over behovet for å vurdere nøye de ulike aspektene som kombineres for å maksimere bedømmelsen et eksponat kan oppnå. Nedenfor er det gitt noen indikasjoner på de grunnleggende elementene som ligger til grunn for hvert enkelt kriterium.

3.1 Behandling (20 poeng)

Behandlingen av eksponatet gjenspeiler i hvilken grad utstilleren er i stand til å skape et balansert eksponat som er karakteristisk for det valgte emnet. En logisk progresjon som er enkel å følge og tydelige kortfattete beskrivelser vil hjelpe jurymedlemmene å sette pris på eksponatet. Ved vurdering av behandling vil jurymedlemmer kontrollere at uttalelsene i innledningsarket og planen er tilstrekkelig representert i eksponatet.

Dommerne bør vurdere alt det følgende i en evaluering av behandlingen:

- Hvor godt innledningsarket (eller tittelarket) til eksponatet viser formålet med eksponatet, definerer omfanget og forklarer planen og strukturen, og om det veileder jurymedlemmet til den viktigste litteraturen/referansene for det valgte emnet
- Om emnet og omfanget er valgt slik at et riktig balansert eksponat kan vises på den tilgjengelige plassen
- Om det er et naturlig posthistorisk basert start- og sluttpunkt for eksponatet
- Om tittelen på eksponatet samsvarer med formål, omfang og plan

- Om innholdet gjenspeiler tittel, formål, omfang og plan
- Om det vises en logisk historie skapt med tekst og materiale med god balanse mellom de ulike delene av eksponatet
- Om det primære fokuset er på posthistorien (eller f.eks. historie i Type 2C) og bare sekundært på andre ting som tradisjonelle filateliaspekter ved objektene som f.eks. trykk, fargenyanser og varianter
- Om materialet som vises dekker hele eksponatets omfang
- Om overskriftene og annen tekst på hvert ark støtter forståelsen av behandlingen
- Om det er unødvendig duplisert materiale
- Om en tekst relatert til hvert objekt dokumenterer årsaken til at det vises; og
- Om alt utstilt materiale er relevant for eksponatets omfang.

Relevansen, balansen og viktigheten av ikke-filatelistisk materiale vist i eksponater om historiske, sosiale og spesielle studier (Type 2C) skal evalueres av dommerne under behandling.

Utvelgelsen av materiale til et posthistorisk eksponat innebærer et kompromiss mellom de mange arkene med materiale utstilleren måtte ønske å vise og antall ark som får plass i rammene tildelt av utstillingsledelsen.

Dette utvalget av materiale er en viktig faktor ikke bare for vurdering av behandling, men også kunnskap. Utstiller kan utelate materiale som er av mindre betydning. Generelt kan de vanlige aspektene ved emnet som presenteres representeres av en symbolsk visning, mens de vanskelige sidene ved emnet bør vises i dybden. Dommerne vil sette pris på at denne behandlingen viser utstillerens kunnskap om materialet.

Utstillere bør sørge for at deres eksponat er sammenhengende og unngå å kombinere emner som ikke naturlig hører sammen, da slike eksponater lett kan tape poeng under kriteriene for behandling og filatelistisk betydning.

Et eksponat, f.eks. av portosatser, som dekker både førfilatelistisk tid og frimerketiden, men som utelater de første frimerkeutgavene, vil nødvendigvis måtte nedgraderes under betydning og sjeldenhet. Dette gjelder også for eksponater fra enhver periode der de vanskeligste avsnitt er utelatt.

3.2 Filatelistisk betydning (10 poeng)

"Betydningen" av et eksponat bestemmes av både betydningen av det faktiske eksponatet i forhold til det valgte emnet og den generelle betydningen av emnet.

Ved vurdering av betydning av eksponatet tas det hensyn til alle disse punktene:

- Hvor vanskelig er det valgte området å samle?
- Hvilken betydning har materialet vist i eksponatet i forhold til det valgte området?

- Hvilken betydning har det valgte området og materialet vist i forhold til landets nasjonale filateli?
- Hvilken betydning har det valgte området og materialet vist i forhold til verdensfilatelien?

I Type 2C vil halvparten av de tilgjengelige poengene gis for det utstilte emnets betydning for historie, menneskehet og/eller geografisk område.

Det vil vanligvis være lettere å behandle mindre viktige emner tilfredsstillende og fullstendig enn mere betydningsfulle emner innenfor plassen som er til rådighet. For eksempel: Posthistorien til en hovedstad kan generelt være viktigere enn en mindre by eller et landdistrikt. Når man vurderer viktigheten av lokalområdeeksponater, bør det vurderes hvor mye av materialet som vises fra det valgte geografiske området som vil være ønskelig for utstillere av bredere definerte emner, som for eksempel posthistorien til et helt land.

En studie av portosatsene i en postavtale mellom to eller flere land vil i alminnelighet ha en større betydning enn en studie over innlandsportoen i et enkelt land i den samme perioden. På samme måte vil en portosatsundersøkelse som dekker alle typer post generelt være viktigere enn en studie av en enkelt type post eller tjeneste.

3.3 Filatelistiske og relaterte kunnskaper, personlige studier og forskning (35 poeng)

Filatelistiske og andre relaterte kunnskaper vises ved de objekter som er valgt ut i eksponatet og de opplysninger og kommentarer som gis i teksten. Egne studier vises gjennom korrekt analyse av objektene i eksponatet. Personlig forskning er presentasjon av nye fakta knyttet til det valgte emnet.

Filatelistisk og relatert kunnskap demonstreres av:

- Valg av objekter som gjenspeiler kunnskap om det valgte området
- Objektene er godt beskrevet
- Bruke og korrekt tolke eksisterende litteratur innenfor området
- Vise en fullstendig og nøyaktig forståelse av det valgte emnet
- Vise korrekt frankerte, riktig brukte objekter, som viser det viktigste filatelistiske elementet utstilleren ønsker å illustrere

Personlig studie er dokumentert av:

- En fullstendig analyse og nøyaktig beskrivelse av de sentrale aspektene ved posthistorien som styrer oppbyggingen av eksponatet eller historien som fortelles
- Beskrivelse – der det er av betydning – av alle aspekter ved posthistorien, slik som takster, ruter, regelverk og stempler. En riktig portosatsbeskrivelse inkluderer (a) hva som sendes, (b) prisen for å sende varen, og (c) den nøyaktige perioden (nøyaktige start- og sluttdatoer) satsen var i kraft

- En kort omtale av tradisjonelle aspekter ved frimerker og helpost som brukes på slutten av objektbeskrivelsene vil bli verdsatt hvis plassen tillater det og at alle viktigere posthistoriske aspekter allerede er riktig beskrevet

Personlig forskning og nye funn av utstilleren bør gis full dekning i samsvar med deres betydning. Større funn fortjener viktig dekning og anerkjennelse og bør identifiseres av utstilleren, mens mindre funn ikke bør overvelde hovedeksponatet. For eksponater hvor det åpenbart er gjort mye reell forskning (presentasjon av nye fakta knyttet til det valgte emnet), kan en svært stor andel av de totale poengene gis for denne forskningen. Der det er hensiktsmessig kan det gis referanser til utstillerens egen eller annen tidligere publisert informasjon. Der utstilleren selv har frambragt slik informasjon, kan en referanse plasseres enten på innledningsarket eller på det aktuelle arket som forskningen refererer til. Bare filatelistiske og relaterte kunnskaper, personlige studier og forskning dokumentert av objektene i eksponatet og deres relevante beskrivelser kan bedømmes.

For eksponater med historiske, sosiale og spesialstudier vil den relevante historiske og generelle ikke-filatelistiske kunnskap bli tatt i betraktning i forbindelse med vurderingen av alle aspekter av kunnskapskriteriene.

Enkelte emner innen posthistorie er grundig utforsket over lang tid, og resultatene av disse studiene er blitt publisert. For å vurdere kunnskapsnivået bør juryen se på i hvilken grad utstilleren har benyttet seg av disse ressursene. Det er urealistisk å kreve at en utstiller skal frembringe nye funn på et område som allerede er grundig studert og utforsket. I slike tilfeller vil ikke eksponatet bli trukket i poeng for manglende egen forskning.

Tekst: Behovet for å gjøre et posthistorisk eksponat forståelig kan medføre bruk av mer tekst, eller at materiale som ikke er posthistorisk eller filatelistisk inkluderes som støttedokumentasjon. All tekst må imidlertid være kortfattet og tydelig, og inkludering av slikt materiale må bidra til bedre forståelse av det posthistoriske emnet og gjøre eksponatet mer tiltalende. Utstillere bør uansett huske på at informasjonen som gis ikke må overskygge det filatelistiske materialet som vises. En gjennomtenkt plan (se punkt 2.3 ovenfor) kan bidra til å unngå ellers omfattende beskrivelser senere i eksponatet. Dersom en utstiller kan komme med faktabaserte sjeldenhetsutsagn basert på omfattende registrering av kjent materiale, vil dette også bli vurdert positivt under personlige studier og/eller forskning (for mer detaljer om sjeldenhetsutsagn, se nedenfor under 3.5).

3.4 Tilstand (10 poeng)

Når man bedømmer tilstand i posthistoriske eksponater, bør disse aspektene vurderes:

- Materiale i god stand blir satt stor pris på i et posthistorisk eksponat. Siden tilstanden kan variere betydelig for posthistorisk materiale avhengig av land, periode og transportforhold, bør dommerne imidlertid alltid huske på tilstanden som kan oppnås
- God stand, rene, leselige poststempler og andre påtegninger samt objektenes generelle utseende bør belønnes, mens dårlig tilstand vil gis en lavere vurdering
- Tilstanden til vanlig materiale bør være upåklagelig og den beste tilgjengelige

- Når det er mulig, bør omslag og andre objekter med frimerker vise frimerkene i god stand. I de fleste eksponater settes pris på rene omslag uten flekker og manglende hjørner på frimerker etc.
- Det er imidlertid noen bemerkelsesverdige unntak. For eksempel i et eksponat av katastrofepost (skipsforlis, flyhavari), der objektet nødvendigvis vil være skadet, bør alle postale stempler og påtegninger etter at posten er reddet være så klare som mulig
- Utstillere oppfordres til å vise unikt eller svært sjeldent materiale som ikke forekommer i god stand, men advares mot å inkludere andre objekter i en tilstand som kan redusere den oppfattede totale tilstanden for eksponatet
- Kommersielt brukte objekter er å foretrekke fremfor samlerproduserte.
- Hvis et objekt har blitt restaurert eller manipulert, må det beskrives som sådan.

3.5 Sjeldenhet (20 poeng)

Sjeldenheten er direkte relatert til de filatelistiske objekter som vises og til den relative sjeldenheten for materiale av den art som vises (men ikke verdien). Sjeldenhet er altså først og fremst knyttet til hvor mange eksempler som finnes og fra hvor bredt perspektiv varene er sjeldne, men ikke direkte til prisen på varen.

Jurymedlemmene bør vurdere alle disse punktene:

- Hvor vanskelig er det å få tak i det relevante og interessante materialet i eksponatet?
- Hvor vanskelig er det å duplisere eksponatet?
- Hvor viktig de sjeldne objektene er sett fra et bredere perspektiv; f.eks. et poststempel fra liten by som viser det eneste kjente eksemplet, men av en standardtype som brukes over hele landet, kan være av mindre betydning enn en spesiell type som bare brukes i den byen?
- Har utstilleren unngått filatelistisk produsert materiale der det er mulig?

Sjeldenhet i posthistoriske eksponater bør først og fremst vurderes fra det posthistoriske aspektet av objektet. Derfor er en sjelden portosats-, rute- eller annullering vanligvis viktigere når man vurderer sjeldenhet i posthistoriske eksponater enn et vanlig posthistorisk objekt frankert med et sjeldent frimerke. Hvis mange av de viktigste posthistoriske raritetene innen faget er til stede, vil tradisjonelt viktige gjenstander som sjelden helpost og sjeldne frimerker på postsendinger, største kjente frankering, tidligste registrerte bruk, blandede frankeringer, tilstandsrariteter osv. også bli verdsatt i posthistoriske eksponater.

Hvis et eksponat inneholder svært sjeldent materiale, bør utstilleren gjøre oppmerksom på dette i beskrivelsene av objektene. Dersom sjeldenhetsutsagn (f.eks. "En av X registrert") brukes, vil det bli vurdert positivt dersom utsagnet er bekreftet ved omtale av kilden og personlig forskning som er lagt ned for å komme fram til den relevante sjeldenhetsvurderingen. Dette bør fortrinnsvis stå på innledningsarket. Det bør også beskrives nøyaktig hva som gjør objektet til "En av X registrert". På et detaljert nivå blir

nesten ethvert posthistorisk objekt unikt, så det relative nivået av sjeldenhet vil bli vurdert. En uttalelse som sier "En av X registrert" uten noen spesifikasjon er derfor ikke nyttig for dommerne eller seerne. Av samme grunn bør enkle uttrykk som "Unik" eller "Veldig sjelden" uten nærmere forklaring unngås.

3.6 Presentasjon (5 poeng)

Presentasjonen skal hjelpe til med behandlingen av eksponatet med dens generelle layout og klarhet. Presentasjonsmåten bør vise materialet best mulig og balansert både på det enkelte arket, i rammen og gjennom hele eksponatet.

Dommerne bør ta hensyn til alle disse punktene:

- Arbeidet som legges inn i presentasjonen ut fra et synspunkt om hvordan det letter forståelsen og tiltrekningen av eksponatet både for dommere og seere
- Det generelle utseendet til arkene og rammene
- Litt variasjon i monteringen mellom arkene settes pris på (alle arkene skal ikke være nesten identiske)
- Omhyggelig montering
- God bruk av arkene – med ikke for mye mellomrom på arkene
- Om tekstingen er tydelig og relevant for materialet som vises og for emnet som er valgt for eksponatet. Detaljert teksting kan være nødvendig og dermed akseptabelt i posthistoriske eksponater så lenge det ikke overvelder materialet. Eksponatet bør imidlertid ikke fremstå som et manuskript til en monografi der teksten dominerer over materialet
- Illustrasjoner bør ikke være for dominerende, og fargefotografier eller reproduksjoner bør være minst 25 % forskjellige i størrelse fra originalen. Full størrelse reproduksjoner av enkelte stempler eller deler av et objekt er tillatt
- Illustrasjoner av relevante postale stempler og påtegninger kan være nyttige når originalene ikke er tydelige nok for tilskueren. Når det er ønskelig å illustrere viktige stempler eller påtegninger på baksiden av et objekt kan disse enten tegnes eller illustreres med en gjengivelse, for eksempel et fotografi eller fotokopi, så lenge gjengivelsen tydelig oppfattes som en gjengivelse for tilskueren
- Alt materiale, inkludert materiale som ikke er posthistorisk eller filatelistisk, bør være originalt, med mindre bruk av originalmateriale ville være ødeleggende eller ikke får plass i rammen.

Det bør være irrelevant om teksten er håndskrevet, maskinskrevet eller trykt.
Sterkt farget blekk og sterkt fargede albumark bør unngås. På samme måte bør fargen på arkene være konsistent gjennom hele eksponatet.

4. Avsluttende bemerkninger

4.1 Disse retningslinjer kan ikke besvare alle spørsmål som en utstiller eller en dommer kan stille. Ethvert eksponat må bedømmes på sitt eget selvstendige grunnlag.

4.2 I tilfelle av uoverensstemmelser i oversatt tekst har den engelske originaltekst forrang.

4.3 Disse retningslinjene ble godkjent av FIPs styre og den 78. FIP-kongressen i Macao 1.7.2026.

Note til punkt 2.2 Eksponater for smale områder:

I den norske oversettelsen og som tilpasning til bruk på utstillinger i Norge er teksten endret fra en-rammes eksponater til eksponater for smale områder (1-3 rammer).

Note til punkt 2.3 Innledningsark og 3.1 Behandling:

I henhold til GREV artikkel 3.3 skal alle eksponater som vises på FIP-utstillinger ha innledningsarket og tekstingen i eksponatet skrevet på et av de offisielle FIP-språk (engelsk, tysk, fransk eller spansk). Dette gjelder ikke på norske regionale eller nasjonale utstillinger eller på NORDIA-utstillinger.

Note til punkt 3.5 Sjeldenhet og 3.6 Montering:

Utstillerne oppfordres til å framheve uvanlige eller viktige objekter for eksponatet, ved markering eller utheving i tekst, med ramme eller farge, eller annen markering som ikke blir for dominerende. Dette er til hjelp ved bedømmingen.